

A diákok munkavállalása 2020

Ebben a tájékoztatóban a diákok munkavállalásával összefüggő legfontosabb adózási szabályokat mutatjuk be.

Bevezetőként egy fontos információ: bizonyos esetekben a nappali tanulmányokat folytató diáknak¹ nem kell járulékot fizetnie, mégis igénybe veheti az egészségügyi szolgáltatást. Ennek oka, hogy a tanulói vagy a hallgatói jogviszony kezdetétől a diákigazolványra jogosultság megszűnéséig jogosult egészségügyi szolgáltatásra. Ez vonatkozik a tanulói, hallgatói jogviszony szünetelésének időtartamára is.²

Az információs füzet tartalma:

1. Ki dolgozhat diákként?

2. Foglalkoztatási formák és azokhoz kapcsolódó szabályok

2.1. Iskolaszövetkezet tagjaként végzett munka

2.2. Munkaviszony

2.3. Munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony

2.4. Egyszerűsített foglalkoztatás

2.5. Háztartási munka

3. Kapcsolattartás a NAV-val

3.1. Elektronikusan

3.2. Telefonon

3.3. Személyesen, várakozás nélkül

4. Gyakori kérdések

1. Ki dolgozhat diákként?

Fő szabály szerint az létesíthet munkaviszonyt, **aki a 16. életévét betöltötte**. Az iskolai szünet alatt azonban az is lehet munkavállaló, aki elmúlt **15 éves** és nappali rendszerben folytatja tanulmányait.

Ha a tanuló 18 év alatti, akkor csak törvényes képviselője hozzájárulásával dolgozhat.

A gyámhatóság előzetes engedélyével a jogszabályban meghatározott kulturális, művészeti, sport-, hirdetési tevékenységet az a diák is végezhet, aki a 16. életévét nem töltötte be.³

¹ A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 22. § (1) bekezdés i) pontjában meghatározottak szerint.

² Tbj. 22. § (6) bekezdése alapján.

³ A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 34. §-a szerint.

Kell-e adóazonosító jel a munkavállaláshoz?

A munkavégzés bármely formájához **adóazonosító jel szükséges**. Ha a diáknak még nincs adóazonosító jele vagy az adókártyáját elvesztette, akkor a **20T34-es** adatlapot kell kitöltenie és benyújtania a NAV-hoz. Az adatlap beszerezhető az ügyfélszolgálatokon vagy letölthető a NAV honlapjáról (www.nav.gov.hu) a "Nyomtatványkitöltő programok" menüpontból. Az igénylés ingyenes.

2. Foglalkoztatási formák és azokhoz kapcsolódó szabályok

A diákok legnagyobb része **iskolaszövetkezeten keresztül vállal munkát**, de mint bárki, ők is dolgozhatnak **más formában is**:

- **munkaviszonyban;**
- **munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban** (pl. megbízási szerződéssel);
- **egyszerűsített foglalkoztatottként;**
- **háztartási alkalmazottként is.**

2.1. Az iskolaszövetkezet tagjaként végzett munka

A diák az iskolaszövetkezet tagjaként a Tbj. szabályai szerint nem biztosított – 25. életévének betöltéséig a tanulói, hallgatói jogviszonya szünetelésének⁴ (halasztás) időtartama alatt sem –, ezért az így végzett munkájával összefüggésben járulékot sem kell fizetnie.

Ha azonban az iskolaszövetkezet tagjaként nem önálló tevékenységből származó jövedelmet kap, akkor az után 15 százalék személyi jövedelemadót kell fizetnie. A személyi jövedelemadót az iskolaszövetkezetnek kell levonnia, bevallania, és megfizetnie a NAV-nak.

A diáknak a jövedelmét fel kell tüntetnie az szja-bevallásában, amit a következő év május 20. napjáig kell benyújtania a NAV-hoz.

Ha az iskolaszövetkezet olyan diákot alkalmaz a nyári szünetben, aki már befejezte az általános iskolai tanulmányait vagy leérettségizett, illetve végzett a főiskolán vagy az egyetemen, akkor szintén a nem kell járulékot fizetnie, hiszen a tanuló, hallgató diákigazolványa a tanév lejártát követő október 31-ig még érvényes.

2.2. Munkaviszony

A tanuló munkaszerződéssel **munkaviszonyban** is dolgozhat. Az Szja tv.⁵ nem különbözteti meg a diákok munkavállalását, ezért **adózási szempontból a diákok munkaviszonyból származó jövedelme ugyanúgy bérjövedelem**, mint bármely más munkavállalónál. A bérjövedelem nem önálló tevékenységből származó jövedelem, amivel szemben nem lehet költséget elszámolni. A **munkáltató az általános szabályok szerint köteles levonni és megfizetni a 15 százalék személyi jövedelemadót.**

A munkaviszonyos tanuló – más munkaviszonyban álló személyhez hasonlóan – a Tbj. szabályai szerint **biztosított**, ezért a természetbeni egészségbiztosítási ellátáson túl a

⁴ A Tbj. 4. § 19. pont alapján a tanulmányok szünetelésének időtartama alatt azt az időtartamot kell érteni, amíg a tanulói, hallgatói jogviszony szünetel, valamint a szünetelést közvetlenül követő 3 hónapot.

⁵ A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény.

társadalombiztosítás **valamennyi ellátására**, ennek részeként pénzbeli ellátásokra (például táppénzre) **is jogosultságot szerez**, illetve munkaviszonyát a nyugdíjszámításnál is figyelembe veszik.

A tanuló a járulékalapot képező jövedelme után 18,5 százalék társadalombiztosítási járulékot fizet, amit a munkáltató állapít meg, von le a tanuló munkabéréből, továbbá megfizet és bevall a NAV-hoz. A tanulónak ezzel kapcsolatban nincs tennivalója.

2.3. Munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony

A diák **munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban is** végezhet munkát, például megbízási szerződéssel. A megbízási szerződés alapján kapott díjazás **önálló tevékenységből származó jövedelemként adóköteles**.

Költségelszámolás

A munkaviszonyból származó jövedelemmel ellentétben az önálló tevékenységből származó bevétellel szemben költséget lehet elszámolni. Ennek kétféle módja van: **a tételes-, illetve a 10 százalékos bizonylat nélküli költségelszámolás**.

Tételes költségelszámolás esetén a tanulónak valamennyi, a tevékenységével kapcsolatosan felmerült, az Szja tv. 3. számú mellékletének rendelkezései szerint elismert költségét számlával kell igazolnia. A **10 százalékos költséghányad** érvényesítéséhez nincs szükség számlákra, hiszen a bevétel 90 százaléka minősül jövedelemnek. Jellemzően a nyári szünetben folytatott tevékenységek nem járnak jelentős költséggel, ezért leginkább a 10 százalékos költséghányadot célszerű alkalmazni az adóalap számítása során.

Az önálló tevékenység ellenértékének (például a megbízási díjnak) a kifizetése előtt a diák **nyilatkozhat** a 10 százalékos költséghányad vagy a tételes költségelszámolás alkalmazásáról. Ha nem nyilatkozik, akkor a kifizető automatikusan a 10 százalékos költséghányad figyelembe vételével állapítja meg az adóelőleget.

Személyi jövedelemadó- és járulékfizetés

A személyi jövedelemadót az önálló tevékenységből származó bevételnél is a jövedelem után kell megállapítani. Az adó mértéke szintén 15 százalék.

A munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban foglalkoztatott diákok a munkaviszonytól eltérően **nem lesznek automatikusan biztosítottak**. A **biztosítási jogviszony feltétele** ugyanis, hogy a diák havi **díjazása** elérje a tárgyhónap első napján érvényes **minimálbér összegének 30 százalékát**, illetve naptári napokra annak 30-ad részét. Jelenleg a minimálbér összege: 161 000 forint, melynek 30 százaléka 48 300 forint. Ha nem egész hónapban dolgozik a diák, akkor az egy napra jutó díjazásnak az 1 610 forintot kell elérnie ahhoz, hogy biztosított legyen.

Ha a biztosítási jogviszony létrejön, a tanuló 18,5 százalék társadalombiztosítási járulékot fizet. A járulékot ebben az esetben is a foglalkoztató vonja le és vallja be a NAV-hoz. A tanulónak ezzel kapcsolatban nincs tennivalója. A foglalkoztató a levont járulékról minden esetben igazolást köteles adni a tanulónak.

Ha a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban foglalkoztatott diák havi **díjazása** nem éri el a tárgyhónap első napján érvényes **minimálbér összegének 30 százalékát**, akkor **nem jön létre biztosítási jogviszony, ezért járulékot sem kell fizetnie**.

A tanulónak mind a munkaviszonyból, mind pedig a megbízási jogviszonyból származó jövedeleméről szja-bevallást kell benyújtania a tárgyévet követő év május 20-ig.

2.4. Egyszerűsített foglalkoztatás

A diák egyszerűsített foglalkoztatás keretében is dolgozhat.

Egyszerűsített módon létesíthető munkaviszony:

- mezőgazdasági, továbbá turisztikai idénymunkára vagy
- alkalmi munkára.

Alkalmi munkára a munkáltató és a munkavállaló

- összesen legfeljebb 5 egymást követő naptári napig, és
- 1 naptári hónapon belül összesen legfeljebb 15 naptári napig, és
- 1 naptári éven belül összesen legfeljebb 90 naptári napig létesíthet határozott időre munkaviszonyt.

Egyszerűsített foglalkoztatás esetén a munkáltató fizeti a közterhet. A diáknak nem kell fizetnie nyugdíjjárulékot, egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékot és szja-előleget sem.

Az így végzett munka ellenértéke munkaviszonyból származó bérjövedelem. A diáknak az egyszerűsített foglalkoztatásból származó jövedelemét csak akkor kell feltüntetnie az szja-bevallásban, ha az egyszerűsített foglalkoztatásból származó bevétele meghaladja a mentesített keretösszeget. Ha a diáknak az szja-bevallást be kell nyújtania, akkor a bevallásban jövedelemként a mentesített keretösszeget meghaladó részt kell szerepeltetni.

A filmipari statiszta Efo tv. hatálya alá tartozó, alkalmi munkából származó bevételéből (maximum napi nettó 12 000 forint) nem kell jövedelmet megállapítania, ezért erről bevallást sem kell benyújtania.

A munkáltató, kifizető köteles a kifizetéskor igazolást adni a diáknak is a kifizetett összegről, a levont szja-előlegről, az egyéni járulékokról, illetve társadalombiztosítási járulékról. Az adóévet követő év január 31-éig adóévi összesített igazolást is kell adni a diáknak is.

Az egyszerűsített foglalkoztatásról részletes tájékoztatást talál a NAV honlapján (www.nav.gov.hu) a 46. sz. információs füzetben.

2.5. Háztartási munka

A tanulók a szünetben gyakran vállalnak például korrepetálást, gyermekfelügyeletet is. Ezek a tevékenységek háztartási munkának számítanak, ha kizárólag a természetes személy és háztartásában vele együtt élő személyek, továbbá közeli hozzátartozói mindennapi életéhez szükséges feltételek biztosítását szolgálják.

Háztartási munka továbbá:

- a lakás takarítása,
- a főzés,
- a mosás,
- a vasalás,
- az otthoni gondozás és ápolás,
- a házvezetés,
- a kertgondozás.

Ha a tanuló háztartási alkalmazottként dolgozik és a felsorolt munkák valamelyikét végzi, akkor a Tbj. szabályai szerint nem lesz biztosított. Az így kapott jövedelme után nem kell személyi jövedelemadót és járulékot fizetnie. A bejelentés, valamint a regisztrációs díj megfizetése a munkáltató feladata. A diák kérésére a munkáltató köteles igazolást kiadni a kifizetett munkabérről, amivel a későbbiekben igazolni tudja a keresetét.

A háztartási munkáról részletes tájékoztatást talál a NAV honlapján a 47. sz. információs füzetben.

3.Kapcsolattartás a NAV-val

3.1. Elektronikusan

Az ügyfelek azonosítása, azaz belépése a NAV elektronikus ügyintézés biztosító rendszereibe a Központi Azonosítási Ügynökön (a továbbiakban: KAÜ) keresztül történik, ami nem a NAV által üzemeltetett alkalmazás, hanem az egész közigazgatásban egységesen működik.

Jelenleg a KAÜ az alábbi módszerek valamelyikével azonosítja az ügyfeleket:

1. ügyfélkapus azonosítás,
2. e-személyi igazolvánnyal történő azonosítás, valamint
3. részleges kódú telefonos azonosítás (RKTA).

Ügyfélkaput nyitni személyesen a fővárosi és megyei kormányhivatalokban (kormányablakokban), járási (kerületi) hivatalokban (okmányirodákban), a NAV ügyfélszolgálatain, továbbá a Magyar Posta Zrt. kijelölt postahelyein, elektronikusan a 2016. január 1-jét követően kiállított érvényes eSzemélyi igazolvány és az igazolvány igénylésekor kapott kódkártyán található regisztrációs kód birtokában lehet.

A 14 és 18 év közötti személy önállóan is regisztrálhat az Ügyfélkapura. A 18 éves kor alatti, valamint a korlátozottan cselekvőképes személy az igénybe vehető szolgáltatásoknak csak korlátozott körét tudja használni.

Minderről a NAV honlapján folyamatosan bővülő friss információkat talál, ahol e-mail-ben is kérhet tájékoztatást az adójogszabályok értelmezéséhez a „Kapcsolat” menüpontban.

3.2. Telefonon

a) Általános tájékoztatás (azonosítás nélkül)

- a NAV Infóvonalán
 - belföldről a 1819,
 - külföldről a +36 (1) 250-9500 hívószámon.

b) Ügyintézés (azonosítással)

- a NAV Ügyfél-tájékoztató és Ügyintéző rendszerén (ÜCC) keresztül*
 - belföldről a 80/20-21-22-es,
 - külföldről a +36 (1) 441-9600-ás telefonszámon.

*Az ÜCC használatával azonosítást követően meghatározott ügykörökben lehet adóügyeket intézni, egyedi ügyekben tájékoztatást kérni.

Az ÜCC használatához azonosítás szükséges, mely kétféleképpen lehetséges:

- ügyfélazonosító-számmal, ami a NAV-tól,
- részleges kódú telefonos azonosítással (RKTA), ami bármelyik kormányablakban, okmányirodában igényelhető.
- Ügyfélazonosító-szám (korábban: PIN kód) igénylése:
- személyesen (a kérelmező ügyfél személyi adatainak és személyazonosságának ellenőrzése mellett),
- KÜNY tárhelyen keresztül, elektronikusan benyújtott (az Online Nyomtatványkitöltő Alkalmazással <https://onya.nav.gov.hu/#!/login>) TEL jelű nyomtatványon illetékmentesen lehet igényelni.

3.3 Személyesen, várakozás nélkül

Előzetesen időpontot foglalhat a NAV honlapján a „Kapcsolat/Ügyfélszolgálati időpont foglalása” és „Szolgáltatások” menüpontokban a következő ügyek intézéséhez:

- adóhatósági és egyéb igazolás ügyintézés,
- általános adójogi tájékoztatás,
- ügyfélkapu ügyintézés,
- adókártya igénylés,
- egyéb adóalany-nyilvántartási ügyek,
- bevallás ügyintézés,
- adószámla ügyintézés,
- egészségügyi szolgáltatási járulék ügyintézés,
- kezdő vállalkozások támogatása (mentorálás),
- bankkártyás befizetés, csekk igénylés.

Időpontot foglalni legfeljebb két hétre előre lehet, legkorábban az időpont lefoglalását követő második napra.

4. Gyakori kérdések

1. Ha szünetel a hallgatói jogviszony, akkor kell egészségügyi szolgáltatási járulékot fizetni?

Nem kell, hiszen a nappali tagozatos hallgató a hallgatói jogviszony kezdetétől a diákigazolványra jogosultság megszűnéséig jogosult egészségügyi szolgáltatásra, akkor is, ha a hallgatói jogviszonya szünetel.

2. Mit kell fizetnem, ha diákszövetkezet tagjaként dolgozom?

Ebben az esetben csak a 15 százalékos személyi jövedelemadót vonja le a diákszövetkezet a tanuló jövedelméből.

3. Fiatalabb diákokat szeretnék nyáron korrepetálni. Milyen formában dolgozhatok?

Célszerű háztartási alkalmazottként dolgozni, mert így nem kell sem személyi jövedelemadót, sem járulékot fizetni. Ha pedig kizárólag a háztartási munkából van keresete, akkor szja-bevallást sem kell benyújtania.

4. Az iskola mellett statisztaként vállalom munkát egy filmforgatáson. Kell szja-bevallást benyújtanom?

Az Efo tv. hatálya alá tartozó filmipari statiszta alkalmi munkából származó bevételéből nem kell jövedelmet megállapítani, ezért szja-bevallást sem kell benyújtani.

5. Alkalmanként megbízási szerződéssel fogok tolmácsolni egy cégnél a szünetben. A megbízási szerződésre milyen adózási szabályok vonatkoznak?

A megbízási jogviszony szóbeli megállapodással is létrejöhet, ettől függetlenül javasolt írásos szerződést kötni. Biztosítási jogviszony akkor jön létre, ha a diák a tevékenységből származó jövedelme eléri a tárgyhónap első napján érvényes minimálbér 30 százalékát, illetve naptári napokra annak 30-ad részét. Biztosítottként 18,5 százalék társadalombiztosítási járulékot kell fizetni.

Ha a diák havi díjazása nem éri el a fenti összeghatárt, akkor nem fizet járulékot.

A megbízási jogviszonyból származó jövedelemről az általános szabály szerint kell szja-bevallást benyújtani a tárgyévet követő év május 20-ig.

6. Nyáron diákként munkaviszonyban dolgozom. Akkor is kell adóznom, ha csak jövőre leszek 18 éves? Ha kell, akkor hogyan tudom az szja-bevallást benyújtani?

Az szja-bevallást akkor is el kell készíteni, ha valaki még nem töltötte be a 18. életévét. Ezt a jövedelmet a NAV által elkészített adóbevallási tervezet tartalmazza.

Ha a bevallás benyújtásakor a tanuló kiskorú, akkor az adóbevallási tervezetét az online felületen kizárólag a törvényes képviselője ismerheti meg, hagyhatja jóvá. A bevallási tervezet jóváhagyására (ezáltal a rendszer használatára) kiskorú gyermek még abban az esetben sem jogosult, ha egyébként ügyfélkapus regisztrációval rendelkezik.

Ha a bevallás benyújtásakor a diák már 18 éves és van ügyfélkapuja, akkor a www.nav.gov.hu honlapjáról vagy a www.mo.hu honlapon az ügyfélkapus bejelentkezést követően lehet elérni és jóváhagyni az adóbevallási tervezet.

Ha a diáknak nincs ügyfélkapuja és kéri a postai kiküldést, akkor papíralapon megkapja az elkészült tervezetet.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

ARCHÍVUM